

Nr 1191

Av herr Österdahl m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 123, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1968: 430) om mervärdeskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1398 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 123 föreslås vissa ändringar i förordningen om mervärdeskatt m. m.

Tidigare i år har i proposition nr 70 bl. a. föreslagits en höjning av mervärdeskatten från 10 till 15 %. Denna höjning kommer givetvis att påverka prisläget för skattepliktiga varor och tjänster. Särskilt kommer detta att gälla områden med höga transportkostnader. När det gäller varor är dock mervärdeskatten avdragsgill och kommer inte att belasta varorna mer än en gång. När det gäller andra tjänster exempelvis vissa transporter kan dock mervärdeskatten komma att flera gånger belasta samma vara.

Enligt 10 § 6 mom. förordningen om mervärdeskatt är transport av vara eller förmedling av sådan tjänst skattepliktig. Flera undantag finns dock. Enligt 11 § 3 mom. är exempelvis transport av vara till eller från utlandet undantagen från skatteplikt. Detsamma gäller transport i samband med renhållning. Persontransport är också undantagen från mervärdeskatt. Likaså resgodsbefordran. Något undantag från tjänst i form av transport av personbilar och motorcyklar finns inte angivet i nämnda § 11. Riksskattenämnden har i sina anvisningar meddelat att transport av dylika fordon för medföljande passagerares räkning är att betrakta såsom skattepliktig tjänst. En sådan tolkning av gällande bestämmelser innebär att områden som saknar landförbindelse, t. ex. öar, kommer att drabbas av ökade mervärdeskattekostnader då fordonen i sådana fall inte kan föras på landsväg. Speciellt hårt drabbar detta områden som ligger relativt långt från fastlandet, exempelvis Öland och allra främst Gotland. Även s. k. bilpollettering från olika delar av landet, exempelvis till och från Norrland, drabbas av mervärdebeskattningen.

Mellan Gotland och övriga delar av riket transporterades under 1969 genom Gotlandsbolagets försorg över 93 000 bilar samt ett antal motorcyklar. Den av Gotlandsbolaget härför inlevererade mervärdeskatten uppgick till ca 464 000 kronor. Mellan Öland och fastlandet var antalet personbilstransporter ca 392 000 under år 1969. Även vid transport till och från andra öar, exempelvis Visingsö och Ven, utgår givetvis också mervärdeskatt på transport av registrerade fordon.

Enligt från statens järnvägar inhämtade uppgifter transporteras också ett visst antal registrerade bilar genom s. k. bilpollettering på statens järnvägar. 1969 transporterades ungefär 130 bilar i dylik trafik, på vilka det lagts mervärdeskatt som beräknats uppgå till 4 200 kronor. Ett borttagande av mervärdeskatten skulle i dylika fall nedbringa transportkostnaderna för speciellt norrlänningar men också kunna medverka till ett bättre utnyttjande av järnvägens resurser och minska belastningen och olycksfrekvensen på landsvägarna.

Eftersom här berörda transporter var undantagna från allmän varuskatt kom vid mervärdeskattens fastställande en extra ekonomisk belastning att drabba den bofasta befolkningen liksom den betydande turisttrafiken till och från öarna. Genom den nu föreslagna höjningen av mervärdeskatten kommer ytterligare skattebelastning att drabba inbyggare inom dessa områden vid transport av fordon. En skatt bör till sina verkningar vara neutral, oberoende av var i riket varan beskattas och var i riket medborgarna bor. Medborgare bör när det gäller den statliga beskattningen få en likartad belastning, oberoende av bostadsort. När det gäller beskattningen av transporter av registrerade fordon, som överföres samtidigt med medföljande passagerare, kommer mervärdeskatten att belasta transporten av fordon varje gång fordonet transporteras på annat färdmedel. Den som reser inom landet där det finns vägar, broar eller avgiftsfria färjeleder kan göra detta utan att själva resan som sådan belägges med moms. Ej heller är själva drivmedlen momsbelagda. Man kan också ta med bilen vid resa på avgiftsbelagda färjor till andra länder, exempelvis Finland, Danmark och övriga kontinenten, utan att betala mervärdeskatt för bil. Mervärdeskatten blir också helt beroende av de priser som vederbörande transportföretag betingar sig för transport av fordonet. Ju billigare resan är desto lägre blir mervärdeskatten. Ju längre ifrågavarande ö-område är beläget från fastlandet, desto högre kommer mervärdeskatten att bli och desto hårdare drabbas den som skall färdas med sin bil över vattnet. Om en öbo skall kunna använda sin personbil eller buss utanför det relativt begränsade område som ön utgör, måste vederbörande erlagga fraktagift inte endast för själva fordonet utan också för sin egen färd till och från ön. Kostnaden för transport av en personbil mellan t. ex. Gotland och Nynäshamn efter den 1 februari 1970, då priserna höjdes, är 31 kronor för enkel resa och dubbla kostnaden för tur och retur. Om en gotlandsfamilj skall resa till fastlandet kommer därtill avsevärda kostnader för personbiljetter. En familj bestående av två vuxna och två barn över 12 år får i biljettavgifter tur och retur betala 288 kronor vid båtresa i turistklass, den billigaste klass, där sovplats kan erhållas. Därtill kommer fraktkostnaden för bilen med 62 kronor. Med skäl kan hävdas att kostnaden för att komma över till fastlandet och nyttja bilen utanför Gotland är betydande.

Den stora omfattningen av biltransporter på andra färdmedel i samband med medföljande passagerares resa visar vilken stor betydelse bilen har för dessa passagerares fortsatta färd. Bilen har för många blivit ett lika nödvändigt tillbehör som eventuellt medföljande resgods. I en internationell konvention om förenhetligande av vissa regler som gäller befraktning av passagerares resgods till sjöss av den 27 maj 1967 har innebörden av beteckningen resgods också närmare definierats. I artikel 1 punkt d 1) anges följande:

Resgods betyder alla slags föremål som befordras av bortfraktaren i samband med avtal om passagerarbefordran med undantag av

- 1) föremål och fordon som befordras under certe-parti eller konossement;
- 2) föremål eller fordon, om befordringen är underkastad den internationella konventionen om befordran av passagerare och resgods med järnväg;
- 3) levande djur.

Denna konvention har undertecknats av bland annat Sverige, och de definitioner som återfinns där bör vara av betydelse för att belysa innebörden av det i mervärdeskatteförordningen använda begreppet resgodsbe­fordran.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen beslutar att transport av registrerade personbilar och motorcyklar som befordras i samband med avtal om passagerares befordran, s. k. bilpollettering, undantas från skatteplikt till mervärdeskatt samt att vederbörande utskott utarbetar erforderlig författningstext härför.

Stockholm den 24 april 1970

S.-O. Österdahl (fp)

Lars Schött (m)

Georg Pettersson (s)

Ivan Svanström (cp)

Rolf Wirtén (fp)

Egon Andreasson (cp)

Eskil Tistad (fp)

Ernst W. Olsson (cp)

Per Jacobsson (fp)

Nils-Eric Gustafsson (cp)

Gunvor Stenberg (m)